

Kolonievogels in Twente 2016

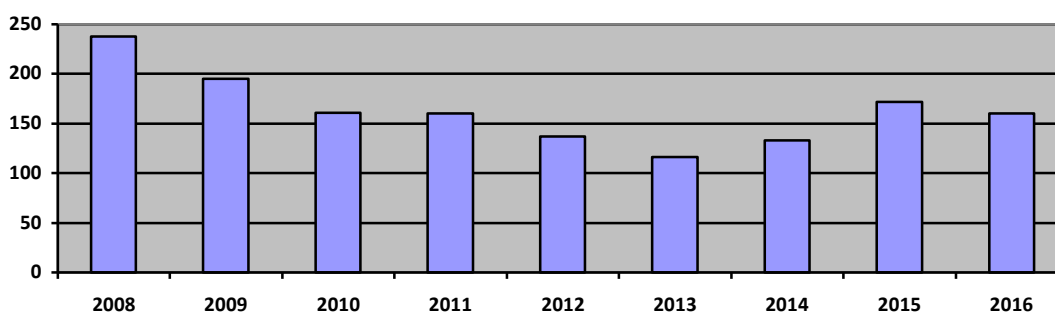
Hoe zat het met de kolonievogels in Twente in 2016? Toename bij de Oeverwaluw, maar afname bij de Blauwe reiger, Huiszwaluw en de Roek.

Een van de vele projecten van Sovon is het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels met betrekking tot de integrale telling van kolonievogels in Nederland. Ook in Twente zijn er vele kolonies die jaarlijks via standaardtellingen door een vaste groep tellers worden gevolgd. In het volgende overzicht zijn de resultaten te zien van de tellingen in het afgelopen jaar.

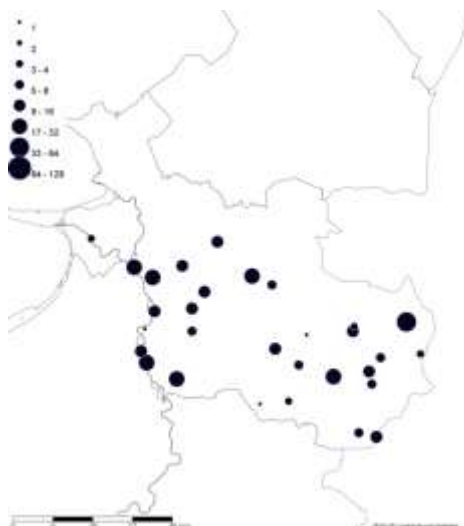
Blauwe Reiger

De Twentse populatie was in 2013 vergeleken met het topjaar 2008 in vijf jaar tijd meer dan gehalveerd. In 2014 is deze dalende tendens doorbroken en is het aantal bewoonde reigernesten met 14 % toegenomen. In 2015 zette deze toename nog sterker door en steeg de populatie met zelfs 21 %. Maar dit jaar was er weer een terugval van 7 % naar 160 bewoonde nesten.

Naam kolonie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Tellers
Begraafplaats Almelo	15	16	18	20	13	21	7	6	7	Boudewijn Heuseveldt
Huize Almelo							1			Herman Hazelhorst
Weerselo	13	9	7	8	4	2	5	7	10	Wim Wijering
Schapendijk, Wierden	4	8	4	5	5	6	6	10	9	Ben Nijeboer
Breeriet, Delden	69	56	43	45	33	12	26	32	31	Sytze Wouda
Lonnekermeer, Hengelo	9	5	2	7	11	8	11	14	14	Harry de Jong
Singraven, Denekamp	42	33	22	20	21	23	29	30	34	Harm Meek
Weldam, Goor	7	7	4	5	5	4	9	7	4	Henri Bouwmeester
Markvelde	8	0	5	2	5	nt	nt	6	ng	Peter vd Akker
Witte Veen, Buurse	16	7	5	9	5	3	4	10	15	Erik Foekens
Waterwingebied Enschede	16	14	10	8	6	9	9	9	8	Piet Kokke
Buurerbeek, Buurse	22	16	13	12	10	5	8	15	7	Aldert Schenk
Hulsbeek, Oldenzaal	6	7	7	6	7	6	5	6	7	Peter Bleijenberg
De Poppe, De Lutte	1	2	3	3	7	6	6	4	4	Ruud Kuipers
Oelemars, Losser		1	1	1	0	0	0	0	0	Henk Noordkamp
Wenninkweg, Markelo	10	13	17	9	5	11	7	7	1	Arie Langendoen
Enterveen		1	0	0	0	0	0	0	0	Arie Langendoen
Hagveldsweg, Fleringen								3	3	Wim Wijering
Reintsweg, Enterbroek								6	6	Herman Groupe
Totaal	238	195	161	160	137	116	133	172	160	

Populatieontwikkeling Blauwe Reiger in Twente

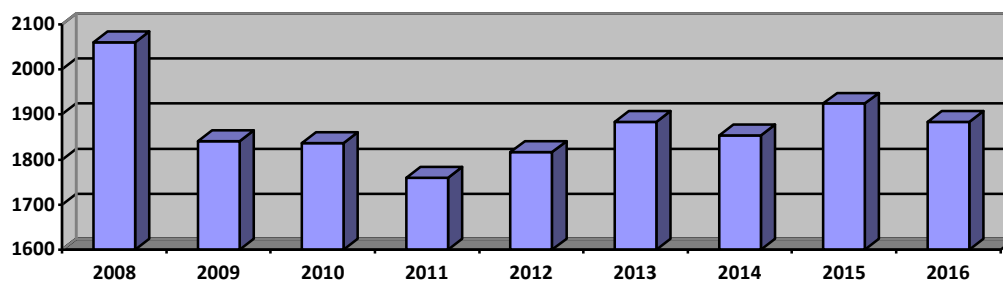
Verspreiding van kolonies van de Blauwe Reiger in Overijssel 2016 (Sovon)

Roek

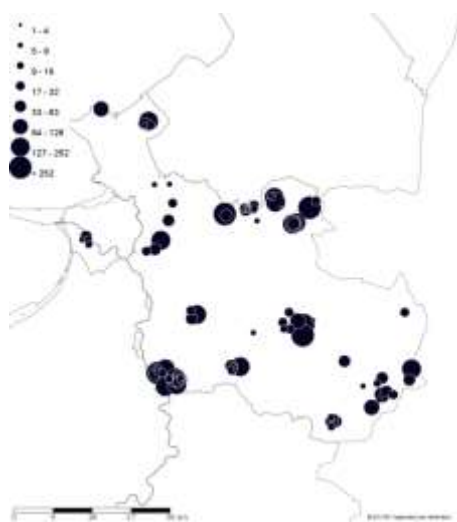
Deze soort kent tientallen kolonies in Twente, die zich bovendien ook nog wel eens verplaatsen, meestal door verstoring door menselijk ingrijpen. Om enigszins een overzicht te geven zijn de kolonies per stad of dorp gebundeld. In Almelo en Wierden zijn de vele kleine kolonies samengevoegd tot gebiedskolonies. Het aantal Roeken is in zijn totaliteit de laatste jaren gestaag afgenomen, maar vanaf 2011 is er weer een kleine opleving. Ook in 2015 was er weer een lichte toename van 4%, gevolgd door een lichte afname dit jaar. In het Twentse deel van Holten en in Nijverdal zijn dit jaar de kolonies verdwenen.

De tellers in Wierden en Almelo waren Henk v.d. Aa, Hans van Leeuwen en Boudewijn Heuseveldt. In Losser en Overdinkel telden Leo Hassing en Ben Hulsebos. In Hengelo waren dat Piet Kokke en Harry de Jong. In Enschede telden Bé van Kuik, Piet Kokke en Aldert Schenk. In Lonneker was René Wijering actief en in Haaksbergen en St.-Isidorushoeve Harry Konniger. De tellingen in Markelo zijn verricht door Henri Bouwmeester. Bij Holten zijn de kolonies geteld door Ben Nijeboer en René Wijnbergen en de kolonie in Denekamp door Harm Meek. In Nijverdal is geteld door Machiel oude Veldhuis en in Vriezenveen door Henk v.d. Aa. In Holten en Nijverdal zijn ook kolonies die in het naburige district Overijssel-West liggen. Deze zijn niet weergegeven in de tekst en de tabel.

Gebied	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Wierden	322	164	156	189	207	147	199	159	186
Almelo	950	925	854	773	726	789	736	767	916
Losser	158	154	174	218	256	234	259	257	202
Hengelo	35	29	39	39	61	51	59	53	57
Enschede	301	302	291	274	280	264	305	340	274
Lonneker	29	28	34	37	45	58	1	43	59
Haaksbergen	173	140	159	67	134	154	152	142	138
St.-Isidorushoeve	11	10	2	0	0	0	0	0	0
Overdinkel	11	14	31	21	5	0	0	0	0
Markelo	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Nijverdal			4	0	0	28	16	8	0
Holten	70	75	89	141	80	130	85	93	0
Denekamp			3	1	3	1	21	25	26
Vriezenveen					19	27	21	32	26
Tilligte								5	
Totaal	2060	1841	1836	1760	1817	1883	1854	1924	1884

Populatieontwikkeling van de Roek in Twente

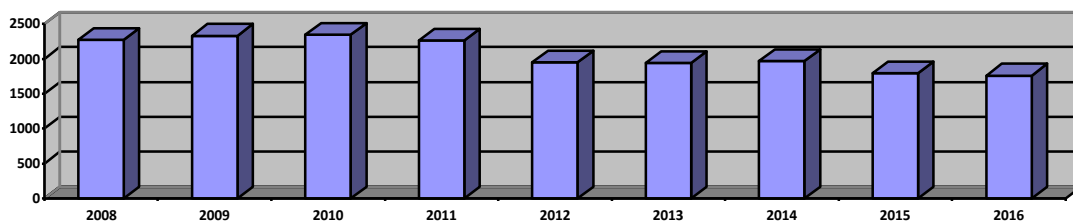
Verspreiding van de kolonies van de Roek in Overijssel 2016 (Sovon)

Huiszwaluw

De resultaten vanaf 2010 laten helaas een steeds verder dalende lijn zien.

In Twente wordt het gehele noordoostelijke deel met o.a. Geesteren, Vasse, Mander, Lattrop, Tilligte, Agelo, Ootmarsum, Denekamp, Saasveld, Weerselo, Oldenzaal, De Lutte, Overdinkel en Losser door de Natuur- en Vogelwerkgroep "De Grutto", VWG Losser, Heemkunde Ootmarsum en de werkgroep flora en fauna van Heemkunde Denekamp geteld. Dit betreft een zeer groot gebied met honderden kolonies en met tientallen tellers. De coördinatie van de tellingen en het binnenhalen van de gegevens is in handen van Gerard Boerrigter. Daarnaast zijn er nog vele kolonies die door individuele tellers gecontroleerd worden op bewoonde nesten.

Gebied	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	tellers
Noordoost-Twente	2058	2116	2111	2007	1742	1721	1699	1579	1486	Diverse verenigingen
Zuidwest-Enschede	24	26	17	25	18	48	48	33	37	Jan Stufken
Zonnebeek, Enschede				40	25	19	24	12	3	Jan Stufken
Glanerbrug	4	6	2	3	5	4	8	6	7	Erik Foekens
Holterhof-Enschede	11	9	9	9	8	7	11	9	8	Erik Foekens
Burse						3	9	ng	ng	Erik Foekens
Daarle	33	23	24	24	33	24	23	61	101	Albert Stevens
Diepenheim	71	70	61	62	53	46	44	57	51	Chris Koens
Hellendoorn	39	33	38	22	24	18	28	ng	13	Jos v. Tongeren
Sint Isidorushoeve	33	35	38	38	12	17	19	5	15	Tim Asbreuk
Elsen			20	9	4	5	0	0	0	Arie Langendoen
Markelo		14	23	24	26	30	46	29	30	Arie Langendoen
Nijverdal							7	ng	3	Jos v. Tongeren
Rijssen									7	Jos v. Tongeren
Totaal	2273	2332	2343	2263	1950	1942	1966	1791	1761	

Populatieontwikkeling van de Huiszwaluw in delen van Twente

Kokmeeuw

De Kokmeeuwen in het Haaksbergerveen dreigden de hoogveenvorming te verhinderen door eutrofiëring van de vennen. Dit gevaar is nu van de baan. Vermoedelijk zijn de vogels uiteindelijk naar het naburige Zwillbrocker Venn in Duitsland uitgeweken, waar zich duizenden broedparen ophouden. In het Wierdense Veld is in 2013 een nieuwe kolonie ontstaan. In de Engbertsdijksvenen is na twee jaar afwezigheid weer een territoriaal paar waargenomen.

Naam kolonie	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	tellers
Engbertsdijksvenen	299	239	175	165	362	150	0	0	1	Geert Euverman
Haaksbergerveen	1200	1000	1500	2000	60	0	0	25	20	Roy Dear, Rick Ruis
Buurserzand	16	0	0	0	0	0	0	0	0	Wim Bosch
Wierdense Veld						80	210	280	350	Gerrit Dommerholt

Oeverzwaluw

In de Losserse wand waren dit jaar 84 nesten aanwezig met daarnaast nog 133 nesten in het naastgelegen zanddepot. In het overzicht is goed te zien dat de kolonies vaak maar enkele jaren bezet zijn, omdat de zwaluwen meestal in tijdelijke gronddepots hun nesten graven. De kunstwanden bieden daarom een betere vaste verblijfplaats. Deze bevinden zich op de Oelemars in Losser, de Groene Mal in Nijverdal, Dannenkamp in Hoge Hexel en een nieuwe wand bij de Veldzichtweg in Haaksbergen. De Oeverzwaluwen hadden dit jaar een recordaantal bewoonde nesten in Twente.

In maart wordt de wand op de Oelemars in Losser weer oeverzwaluwklaar gemaakt (foto: Ben Hulsebos)

Naam kolonie	2008	2009	2010	2011	2012	2014	2014	2015	2016	Tellers
Engbertsdijksvenen	3	2	0	0	0	0	0	0	0	Geert Euverman
Oelemars, Losser	156	156	138	144	72	112	169	134	217	Leo Hassing, Ben Hulsebos
Domelaar, Markelo	47	0	5	26	5	15	0	0	0	Arie Langendoen
Domelaar 2, Markelo			67	28	0	0	0	30	61	Henri Bouwmeester, Peter vd Akker
Rutbekerveld, Enschede	100	40	50	15	70	0	40	40	60	Jan Stufken
Balderhaar, Kloosterhaar	16	8	1	24	21	16	11	ng	ng	Richard Gerritsen
Twentekanaal, Markelo	10	0	0	2	0	0	0	12	59	Henri Bouwmeester, Arie Langendoen
Groene Mal, Nijverdal	85	70	0	50	53	3	0	20	3	Gerrit Dommerholt
Zuidbroek, Wierden				20	0	0	0	0	0	Hans van Leeuwen

Dannenkamp, Hoge Hexel				15	25	68	59	63	60	Ben Tilanus
Zonnebeek, Enschede				10	6	0	0	0	0	Jan Stufken
Stokkumervlier, Markelo			11	15	18	9	14	11	0	Henri Bouwmeester
Diepenheim						30	10	0	0	Henri Bouwmeester
Elsen						2	2	1	0	Henri Bouwmeester
Zanddepot Wierdense Veld							25	0	0	Gerrit Dommerholt
Vriezenveen							51	0	0	Robert Brunink
Lochter, Nijverdal								8	0	Gerrit Dommerholt
Veldzichtweg, Haaksberger									43	Henk Westendorp
Totaal	417	276	272	349	270	255	381	307	503	

Verspreiding van de kolonies van de Oeverwaluw in Twente (Sovon)

Voor alle kolonievogeltellers die aan deze tellingen hun bijdrage hebben geleverd uiteraard mijn hartelijke dank. Ook lovenswaardig is dat een groot deel van de gegevens al vaak direct na de tellingen bij Sovon bekend was.

Ben Hulsebos, Districtscoördinator Sovon Twente
benhulsebos@home.nl